

- системні — здатність до самонавчання;
— дослідницькі здібності;
— здатність застосовувати знання на практиці (критичне мислення);
— здатність до генерування нових ідей (творчості)
- спеціальні — здатність навчати інших;

на основі принципів фундаментальності, універсальності, інтегративності, варіативності, практичної спрямованості та становленні базових компетентностей.

Стратегічна мета дисципліни «Методика викладання економіки» розглядається у двох аспектах: 1. **формування компетентності викладача економіки інноваційного типу** у студентів, що отримують спеціальність «викладач економіки» та 2. **забезпечення ефективності процесу економічного навчання** шляхом розробки і неперервного вдосконалення наукових основ дисципліни, тем і занять; розробки методів, прийомів і засобів, які забезпечують найбільш ефективне вирішення проблеми навчання і виховання студентів.

Отже, беззаперечним є той факт, що сучасний фахівець з економіки повинен володіти методикою навчання. Вона є необхідною як студентам, так і викладачам економічних дисциплін, оскільки має міжпредметний характер і дає відповіді не тільки на питання чому і як навчати, але й **які якості та якими шляхами (методами) їх виховати і розвинути у тих, хто навчається**. Тому знання та володіння методичною наукою не просто данина моді та іноземним порадам, а реальна необхідність, яка дозволить «... зі змінами нашого мислення змінити економіку» (А. Ейнштейн).

*Вавженчук С.Я., к.ю.н., доцент
кафедри цивільного та трудового права*

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ДОГОВІРНОГО ПРАВА У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Питанню застосування методики викладання договірного права та науково-інноваційних методів у навчальному процесі приділяється багато уваги в сучасних дослідженнях. Актуальність теми пов'язана з глобальною інформатизацією та великою кількістю змін у сучасному суспільстві, що потребують радикального перегляду використовуваних методик навчання. Використання науково-інноваційних методів змінює звичний процес викладення матеріалу і на зміну застарілим «традиційним» методам приходить активне інноваційне навчання, де змінюються правила взаємодії викладача та студента: студент стає активним учасником навчального процесу, змушений самостійно мислити та вирішувати певні задачі, а викладач стає наставником і партнером на шляху вдосконалення особистості.

Специфіка викладення договірного права полягає у необхідності сформувати у студентів не лише наукове розуміння договірного права як галузі права з її теоретичними здобутками, але і дати можливість розвинути практичні навички застосування набутих знань. Завданням викладача у цьому контексті є прийняття вірного рішення щодо методики викладення, що включатиме в себе як передачу певного мінімуму необхідних знань, так і розвиток навичок студента та допоможе йому освоїти принципи самостійного вироблення цих знань. Дана проблематика не залишається осторонь ґрунтовних досліджень у даній сфері, адже вказані питання досліджували Дж. Льюїс, О. Пометун, Л. Пироженко, Р.І. Швай, І.М. Дичківська, В.Ю. Стрельников, Д.В. Чернілевський, М.М. Пистрак та інші дослідники.

Метою цієї роботи є окреслення особливостей застосування науково-інноваційних методів при викладанні договірного права.

Аналізуючи етапи історичного розвитку суспільства можна помітити певні особливості педагогічного новаторства, що притаманні відповідній епосі та певну взаємозалежність даних новаторств від національних традицій та культури народів. Незважаючи на це, у сучасному світі встановлюються певні спільні тенденції викладу договірного права, методику набувають уніфікованого характеру, спільною рисою яких є яскраво виражена творча зорієнтованість і нестандартність підходів до навчання та виховання [1]. Сучасний стан розвитку суспільства передбачає об'єктивну необхідність зміни системи викладу матеріалу. Дане положення підтверджується тим, що за період навчання студенти пристосовуються, звикають до традиційних методів навчання, що призводить до скорочення кількості їх самостійних наукових пошуків і негативно впливає на якість знань. Вони ніби створюють «зону комфорту», де почуваються у безпеці, що притупляє бажання активного здобуття і засвоєння знань [2]. Тому провідним завданням викладачів у цьому контексті є вироблення та впровадження новітніх прийомів і методів навчання, які були б націлені на активацію творчого потенціалу студента, його бажання навчатися та сприяти-

муть активізації навчального процесу. При цьому потрібно не забувати про педагогічне завдання викладача сформувати особистість та її ціннісні орієнтації, оскільки від набутих у процесі навчання знань в остаточному підсумку залежатиме рівень освіченості та інтелігентності студента, майбутнього спеціаліста [3, ст. 84].

Розглядаючи світові тенденції в освітній сфері можна виділити певні науково-інноваційні методи, які широко застосовуються при викладенні договірного права та допомагають викладачам віднайти певний «розумний баланс» між теоретичним і практичним навчанням. Серед них слід особливо відмітити метод проблемного викладу, дискусії, кейс-стаді, роботу в групах, метод мозкового штурму, метод критичного мислення, міні-дослідження, ділові та рольові ігри, метод Insert, метод бліц-опитування, метод портфоліо та ін. [4]. У результаті застосування даних методів змінюється сам процес передачі інформації, характерною є велика активність студентів, творче переосмислення ними отриманих відомостей.

Найефективнішим методом викладення договірного права є метод проблемного викладу, за якого лекція стає схожою на діалог, що дозволяє зацікавити студента, залучити його до процесу навчання. Ефективність методу полягає в тому, що окремі проблеми можуть підніматися самими студентами, тим самим викладач домагається від аудиторії «індивідуально забарвленого вирішення» поставленої проблеми. Однак, потрібно зважати, що організація проблемного навчання є досить складною, вона вимагає значної підготовки викладача, тому на початковому етапі використання методу, дану методику можна імплементувати у структуру раніше розроблених лекцій, семінарів, як певні доповнення, що допоможе здійснити поступовий перехід від традиційних методів викладу матеріалу.

Помітне місце серед методів викладу договірного права у більшості європейських країн займає метод кейс-стаді (case study method) або метод навчальних конкретних ситуацій. Його особливістю є принципове заперечення наявності єдиного правильного рішення, тому студенти змушені самостійно приймати рішення і обґрунтовувати їх, разом з викладачами вони беруть участь у безпосередньому обговоренні ділових ситуацій або завдань (кейсів), що підготовлені зазвичай у письмовій формі і складені виходячи з реальних фактів [5]. Основним здобутком даного методу є те, що він сприяє розвитку вміння аналізувати ситуації, оцінювати альтернативи, прищеплює навички розв'язання практичних завдань, що є досить актуальним для сучасного спеціаліста. Кейс-стаді дозволяє збільшувати кількість практичних занять, при цьому не відмовляючись від серйозної теоретичної підготовки, що одночасно збільшує рівень знань і допомагає набутти навичок застосування їх на практиці.

Таким чином, була досягнута мета даної роботи, а саме: окреслено особливості застосування науково-інноваційних методів при викладенні договірного права. Також можна підсумувати, що питання застосування інноваційних методів при викладенні договірного права є достатньо важливим для вдосконалення навчального процесу. Використання вищезазначених методів при викладенні призведе не лише до розширення творчих можливостей студентів і збільшення результативності їх навчання, а й до підвищення рівня викладачів, адже результати роботи студентів при використанні інноваційних методів досить часто є принципово новими не лише для самого студента, але і для його наставника — викладача. Лише партнерська робота всіх учасників навчального процесу є запорукою підвищення ефективності сучасної системи освіти та вироблення нових ідей щодо покращення всієї системи загалом.

Література

1. Передовий педагогічний досвід і впровадження досягнень педагогічної науки [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books-text-3392.html>. Дата доступу: 26.08.2011. — Назва з екрану.
2. Пометун О. Пироженко Л. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід : Метод. посібник / О. Пометун, Л. Пироженко. — К., 2002.
3. Козлов А.Г. Методика изучения передового педагогического опыта / А.Г. Козлов // Сов. педагогика. — 1982. — №9. — С. 83—86.
4. П'ятакова Г.П., Заячківська Н.М. Сучасні педагогічні технології та методика їх застосування у вищій школі [Електронний ресурс]. / Г.П. П'ятакова, Н.М. Заячківська. — Режим доступу : http://tourlib.net/books_others/pedtechnol3.htm. Дата доступу: 26.03.2011. — Назва з екрану.
5. The Case Study as a Research Method [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.gslis.utexas.edu/~ssoy/usesusers/l391d1b.htm>. Дата доступу: 26.08.2011. — Назва з екрану.